

Yttrande
2026-01-27

SLK-2025-00633

Yttrande angående Motion av Emmyly Bönfors (C) och Hans Arby (C) om att utvärdera implementeringen av skolenhetsutredningen

Yttrandet

Sverigedemokraterna kan instämma i motionärernas bedömning att det finns ett värde i att utvärdera hur skolenhetsutredningens genomförande har fungerat i praktiken. Mot bakgrund av förändrade demografiska förutsättningar, pågående implementering och de effekter som organisationsförändringar kan få för elever och personal är det rimligt att genom analys och uppföljning dra lärdomar inför framtida beslut.

Hur skolor organiseras och leds har stor betydelse för verksamhetens kvalitet, stabilitet och möjligheten att uppnå kontinuitet för eleverna. Sverigedemokraterna i Göteborg driver sedan tidigare inriktningen om en skola med ett tydligt sammanhållet ledarskap, där varje grundskola leds av en rektor med fullt ansvar för verksamheten. Ett närvarande ledarskap med tydligt ansvar bedöms skapa bättre förutsättningar för pedagogisk kvalitet, trygghet och ett långsiktigt arbete nära elevernas behov, vilket också ligger i linje med skolenhetsutredningens ambitioner om sammanhållna strukturer och tydligt ansvar. En skola – En rektor.

I detta sammanhang är det relevant att uppmärksamma att förändringar i skolenhetsorganisationen i Göteborg under senare år ofta har sammanfallit med beslut om sammanslagningar och nedläggningar av skolor. Detta berör inte enbart organisatoriska frågor, utan även skolans lokala förankring och dess funktion som en stabil och närvarande del av lokalsamhället.

En utvärdering av skolenhetsutredningens genomförande bör därför inte begränsas till organisatoriska eller ekonomiska konsekvenser, utan även belysa effekter ur ett elevperspektiv, skolledarskapets förutsättningar samt hur förändringarna påverkat möjligheten att bedriva utbildning nära elevernas hemmiljö. De slutsatser som dras bör användas för att stärka tydlighet och stabilitet i skolorganisationen, snarare än att bidra till ytterligare skolnedläggningar eller ökad organisatorisk otrygghet.

Yrkande

M, D, L, KD

2026-01-23

Tilläggsyrkande angående – Motion av Emmyly Bönfors (C) och Hans Arby (C) om att utvärdera implementeringen av skolenhetsutredningen

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen och kommunfullmäktige:

1. utvärderingen av skolenhetsutredningens genomförande och resultat ska särskilt omfatta konsekvenserna av nedläggningen av mindre kommunala grundskolor, inklusive en kartläggning av vart berörda elever har gått vidare samt hur stor andel som övergått till fristående respektive andra kommunala skolor.
2. utvärderingen ska analysera vilka effekter nedläggningen av mindre skolor haft för elevernas kunskapsresultat, måluppfyllelse, trygghet, trivsel, skolresor och kontinuitet i skolgången.
3. I övrigt tillstyrka motionen

Yrkandet

Vi delar motionärernas bedömning av behovet av en samlad och fördjupad utvärdering av implementeringen av skolenhetsutredningen. Fem år efter beslutet finns det goda skäl att systematiskt analysera hur förändringarna har påverkat elever, vårdnadshavare och skolorganisationen som helhet, inte minst mot bakgrund av förändrade demografiska förutsättningar i Göteborg.

Särskilt angeläget är att utvärderingen tydligt belyser konsekvenserna av de nedläggningar av mindre kommunala grundskolor som genomförts under perioden. Det är nödvändigt att få en samlad bild av vart eleverna tagit vägen, hur skolvalen har påverkats och vilka effekter detta haft för elevers trygghet, trivsel, kontinuitet i skolgången och kunskapsutveckling.

Vidare bör utvärderingen utgöra ett underlag för att ta fram nya principer för hur kommunala grundskolor i Göteborg ska organiseras och byggas. Dessa principer behöver utgå från elevernas bästa, långsiktig kvalitet och ekonomisk hållbarhet samt motverka kortsiktiga och kostnadsdrivande lösningar, såsom onödigt stora lokalprojekt och långvariga tillfälliga paviljonger.

Mot denna bakgrund tillstyrker vi motionen, med förslaget tilläggsyrkande.

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2025-12-15

Ärendenummer SLK-2025-00633

Handläggare

Charlotta Bjerhem

Telefon: 031-368 05 88

E-post: charlotta.bjerhem@stadshuset.goteborg.se

Motion av Emmyly Bönfors (C) och Hans Arby (C) om att utvärdera implementeringen av skolenhetsutredningen

Motionen

Emmyly Bönfors (C) och Hans Arby (C) föreslår att kommunfullmäktige ger grundskolenämnden i uppdrag att, i samarbete med stadsfastighetsnämnden och stadsbyggnadsnämnden, genomföra eller beställa en utvärdering av skolenhetsutredningens genomförande och resultat. Utvärderingen ska särskilt belysa utgångspunkterna i motionen.

År 2020 beslutade grundskolenämnden om en ny skolenhetsorganisation baserat på skolenhetsutredningen. Flera bärande principer låg till grund för beslutet:

- Att en hållbar skolenhet behöver en viss volym för att möta både pedagogiska och organisatoriska krav, med miniminivåer för nya eller ombyggda skolor – men med utrymme för lokala variationer och geografisk hänsyn.
- Att samtliga skolenheter i huvudsak ska ha sammanhållna stadier (F-6 och 7-9 som huvudmodell), med undantag där F-9 är motiverat.
- Att antalet skolval för elever ska minimeras, för att underlätta för elever och vårdnadshavare.
- Att samtliga enhetsförändringar ska föregås av tidiga riskbedömningar och beslutas i nämnd.

Motionärerna menar att det nu, fem år senare, är en lämplig tid för utvärdering hur genomförandet fungerat och vilka effekter som förändringarna har fått, särskilt ur ett elevperspektiv. De framhåller att sedan dess har en ny organisation för stadsutveckling implementerats. De demografiska förutsättningarna har också förändrats.

Remissinstanser

Motionen har remitterats för yttrande till grundskolenämnden, stadsbyggnadsnämnden och stadsfastighetsnämnden. Remissinstansernas beslut redovisas i tabellen nedan. Remissyttrandena i sin helhet finns som bilagor till detta tjänsteutlåtande.

Remissinstans	Beslut
Grundskolenämnden	Avstyrker Översänder förvaltningens tjänsteutlåtande som sitt yttrande. Yttrande L, M, D och KD Omröstning
Stadsbyggnadsnämnden	Tillstyrker Översänder förvaltningens tjänsteutlåtande som sitt yttrande.
Stadsfastighetsnämnden	Tillstyrker Yrkande C Yttrande M, L, KD, D Yttrande S, V, MP Omröstning

Remissinstansernas överväganden

Grundskolenämnden anser att det är för tidigt att göra en samlad utvärdering av skolenhetsutredningen, eftersom implementeringen av de beslutade principerna fortfarande pågår. Därför går det ännu inte att bedöma resultat och effekter. Dessutom har flera yttre förutsättningar förändrats sedan beslutet om skolenhetsutredningen fattades. Ett beslut om förändrad skolstruktur eller enhetsorganisation kräver ett omfattande utredningsarbete, och många olika intressenter berörs. Nämnden framhåller att uppföljning och utvärdering är viktigt, men att arbetet behöver ske under rätt förutsättningar och vid en lämplig tidpunkt. I nuläget kommer förvaltningen behöva avsätta utredningsresurser för att genomföra utredningar om planerade enhetsförändringar samt förbereda för införandet av de nationellt planerade skolreformerna. En utvärdering av det slag som motionärerna föreslår bedöms vara svår att genomföra med tillräcklig kvalitet. Nämnden kommer dock att löpande följa upp olika delar av skolenhetsutredningens genomförande.

Av stadsbyggnadsnämndens yttrande framgår att nämnden ser positivt på att utvärdera implementeringen av skolenhetsutredningen. Nämnden bedömer det även lämpligt att inkludera ytterligare områden vid en utvärdering av den nya skolstrukturen såsom påverkan på stadsutveckling, utveckling av nya lokaler, förvaltning av befintliga lokaler samt konsekvenser vid bristande samplanering.

Stadsfastighetsnämnden har beslutat att tillstyrka motionen.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Grundskolenämnden framhåller att en ändamålsenlig och effektiv skolenhetsorganisation har en avgörande betydelse för förvaltningens ekonomiska förutsättningar och därmed för hur mycket resurser som kan avsättas till den pedagogiska verksamheten.

Sedan skolenhetsutredningen beslutades har behovet av en ändamålsenlig skolenhetsorganisation ökat ytterligare på grund av minskande elevkullar samtidigt som lokalhyrorna beräknas öka. Nämnden kommer därför behöva genomföra ett stort antal enhetsutredningar under det kommande året och utredningskapaciteten kommer behöva användas till detta.

En utvärdering av det slag som föreslås i motionen skulle kunna utföras av externa konsulter, men erfarenheten visar dock att externa utredare inte kan arbeta helt fristående utan kommer behöva stöd och resurser från befintlig personal. Även en sådan lösning kan därmed medföra undanträngningseffekter beträffande andra angelägna utredningsuppdrag. För övriga berörda nämnder innebär motionärernas förslag framför allt behov av att bistå med personella resurser och kompetens.

Bedömning ur ekologisk dimension

Motionärernas förslag att utvärdera skolenhetsutredningens genomförande och resultat bedöms i sig inte ha någon direkt bäring på den ekologiska dimensionen.

Grundskolenämnden påtalar dock att den större frågan om att använda befintliga skollokaler på ett effektivt sätt inte bara ger ekonomiska fördelar utan kan också bidra till en mer hållbar användning av stadens samlade resurser och en minskad klimatpåverkan.

Bedömning ur social dimension

Grundskolenämnden framhåller att en av skolenhetsutredningens utgångspunkter var att ha ett tydligt barn-, elev- och mångfaldsperspektiv med sikte på att bidra till minskad segregation och ökad likvärdighet. En viktig utgångspunkt var att sträva efter en organisation som tydligt främjar och stöder inkludering och målsättningen om att elever ska få sina behov tillgodosedda i eller nära sin hemskola. Större skolenheter underlättar för en flexibilitet och möjlighet att organisera undervisningen för alla elever inklusive elever i behov av särskilt stöd. I skolenhetsutredningen föreslogs också att grundskoleenheter med anpassad grundskola skulle fördelas i samtliga utbildningsområden och inom samtliga årskurser. Renodlade enheter med anpassad grundskola skulle endast förekomma i begränsad omfattning. En annan av de grundläggande principerna var att skolenheter skulle ha sammanhållna stadier och där skolval genomförs till förskoleklass och till årskurs sju. Principen tar sin utgångspunkt från tanken om sammanhållet lärande och att skapa kontinuitet i stödinsatser.

Jonas Kinnander

Eva Hessman

Direktör Ärende och utredning

Stadsdirektör

Bilagor som utgör beslutsunderlag

1. Motionen
2. Grundskolenämndens handlingar 2025-10-21 § 146
3. Stadsbyggnadsnämndens handlingar 2025-11-18 § 689
4. Stadsfastighetsnämndens handlingar 2025-11-26 § 179

Handling 2025 nr 115

Motion av Emmyly Bönfors (C) och Hans Arby (C) om att utvärdera implementeringen av skolenhetsutredningen

År 2020 beslutade Grundscolenämnden i Göteborgs Stad om en ny skolenhetsorganisation, baserat på den så kallade Skolenhetsutredningen. Syftet var att skapa bättre organisatoriska och pedagogiska förutsättningar i stadens grundskolor.

Fem år senare är det lämpligt att genomföra en samlad utvärdering av hur genomförandet har fungerat i praktiken och vilka effekter förändringarna haft – särskilt ur elevernas perspektiv.

Flera bärande principer låg till grund för beslutet:

- Att en hållbar skolenhet behöver en viss volym för att möta både pedagogiska och organisatoriska krav, med miniminivåer för nya eller ombyggda skolor – men med utrymme för lokala variationer och geografisk hänsyn.
- Att samtliga skolenheter i huvudsak ska ha sammanhållna stadier (F–6 och 7–9 som huvudmodell), med undantag där F–9 är motiverat.
- Att antalet skolval för elever ska minimeras, för att underlätta för elever och vårdnadshavare.
- Att samtliga enhetsförändringar ska föregås av tidiga riskbedömningar och beslutas i nämnd.

Därutöver fanns en tydlig koppling till stadsutvecklingen. Redan 2020 identifierades 26 tänkbara skoltomter i den gemensamma utbyggnadsplaneringen mellan dåvarande lokalsekretariatet och stadsdelarna – men på 11 av dessa hade detaljplanearbetet ännu inte påbörjats. Det betonades att fortsatt framgång krävde en strategisk dialog mellan olika aktörer i staden, för att säkerställa att skolor byggs i takt med bostadsutveckling och befolkningsförändringar. Sedan dess har även en ny organisation för stadsutveckling implementerats i Göteborgs stad.

Dessutom har de demografiska förutsättningarna i Göteborg förändrats markant, både genom minskat elevunderlag i vissa delar av staden och ökad inflyttning i andra. Det förstärker behovet av att följa upp hur väl den nya skolenhetsorganisationen fungerar i praktiken – och hur planeringen av framtida skolor hållit jämna steg med befolkningsutvecklingen.

Förslag till beslut i kommunfullmäktige:

Grundskolenämnden får i uppdrag att, i samarbete med stadsfastighetsnämnden och stadsbyggnadsnämnden, genomföra eller beställa en utvärdering av skolenhetsutredningens genomförande och resultat. Utvärderingen ska särskilt belysa utgångspunkterna i denna motion.

Emmyly Bönfors (C)

Hans Arby (C)

Protokollsutdrag

Sammanträdesdatum: 2025-10-21

§ 146 Ärendenummer GSF-2025-02230

Yttrande över motion om att utvärdera implementeringen av skolenhetsutredningen

Beslut

1. Grundskolenämnden avstyrker motionen om att utvärdera implementeringen av skolenhetsutredningen och översänder förvaltningens tjänsteutlåtande, daterat 2025-09-26, som sitt yttrande.
2. Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Ärendet

Kommunstyrelsen har begärt grundskolenämndens yttrande över motion av Emmyly Bönfors (C) och Hans Arby (C) om att utvärdera implementeringen av skolenhetsutredningen. Besvarande nämnder är grundskolenämnden, stadsbyggnadsnämnden och stadsfastighetsnämnden. Svar ska ha inkommit till stadsledningskontoret senast den 22 oktober 2025.

Handlingar

1. Grundskoleförvaltningens tjänsteutlåtande, daterat 2025-09-26
2. Bilaga, Motion från Emmyly Bönfors (C) och Hans Arby (C) om att utvärdera implementeringen av skolenhetsutredningen
3. Yttrande från L, M, D och KD, daterat 2025-10-17

Yrkanden

Jessica Blixt (D) yrkar på att tillstyrka motionen med hänvisning till yttrandet från L, M, D och KD.

Beslutsgång

Ordföranden ställer förvaltningens förslag mot yrkandet från Jessica Blixt (D) och finner att grundskolenämnden har beslutat i enlighet med förvaltningens förslag till beslut.

Omröstning begärs.

Omröstning

Grundskolenämnden godkänner följande ordning för omröstning: Ja-röst till förvaltningens förslag och nej-röst för bifall till yrkandet från Jessica Blixt (D).

Viktoria Tryggvadottir Rolka (S), Azra Mustafic (V), Kochar Wallad Begi (S), Hillevi Werring (MP) och Ante Bränholm (V) röstar ja.

Protokollsutdrag

Sammanträdesdatum: 2025-10-21

Sofie Gyllenwaldt (M), Jessica Blixt (D), Axel Darvik (L) och Veronica Oxklint (SD)
röstar nej.

Med 5 ja-röster röster mot 4 nej-röster har grundskolenämnden beslutat att bifalla
förvaltningens förslag till beslut.

Protokollsutdrag skickas till

Stadsledningskontoret

Grundskoleförvaltningens ledningsgrupp

Yttrande

L,M,D,KD

2025-10-17

Ärende 9

Yttrande angående – Yttrande över motion om att utvärdera implementeringen av skolenhetsutredningen

Yttrandet

Vi delar motionärernas analys om behovet av att utvärdera implementeringen av skolenhetsutredningen. Detta är en fråga som Moderaterna, Demokraterna, Liberalerna och Kristdemokraterna återkommande har lyft, senast genom yrkanden i samband med behandlingen av Lokalbehovsplanen. En sådan utvärdering kommer dessutom att framgå som ett uppdrag i vårt gemensamma budgetförslag för Göteborgs Stad 2026.

Mot denna bakgrund väljer vi att bifalla motionen.

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2025-09-26

Ärendenummer GSF-2025-02230

Handläggare

Annika Andersson

E-post annika.andersson@grundskola.goteborg.se

Yttrande över motion om att utvärdera implementeringen av skolenhetsutredningen

Förslag till beslut

I grundskolenämnden,

1. Grundskolenämnden avstyrker motionen om att utvärdera implementeringen av skolenhetsutredningen och översänder förvaltningens tjänsteutlåtande, daterat 2025-09-26, som sitt yttrande.
2. Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har begärt grundskolenämndens yttrande över motion av Emmyly Bönfors (C) och Hans Arby (C) om att utvärdera implementeringen av skolenhetsutredningen.

Grundskolenämnden beslutade 2020 om grundläggande principer för en hållbar skolorganisation, den så kallade skolenhetsutredningen. Implementeringen av principerna inleddes under 2021 och innebar bland annat förändrade skolenheter och bildande av skolområden.

Grundskoleförvaltningen kan konstatera att flera yttre faktorer förändrats eller kan komma att förändras sedan beslutet om skolenhetsutredningen fattades. Det handlar framför allt om att elevkullarna minskar samtidigt som förvaltningens lokalhyror beräknas öka. Det handlar också om det stora antalet skolreformer som nu regeringen presenterat vilka kan påverka skolans inre organisation.

Grundskoleförvaltningens grundläggande hållning är att uppföljningar och utvärderingar är viktiga för att verksamheten ska utvecklas på ett gynnsamt sätt. I nuläget kommer dock förvaltningen behöva avsätta tillgängliga utredningsresurser för att genomföra utredningar om planerade enhetsförändringar samt förbereda för införandet av de nationellt planerade skolreformerna.

Grundskoleförvaltningen bedömer därför att en utvärdering av det slag som motionärerna föreslår kan bli svår att genomföra med rätt förutsättningar och med tillräckligt hög kvalitet. Grundskoleförvaltningen föreslår att motionen avstyrks.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Att skapa en ändamålsenlig och effektiv skolenhetsorganisation har en avgörande betydelse för förvaltningens ekonomiska förutsättningar och i sin förlängning hur mycket resurser som kan avsättas till den pedagogiska verksamheten.

Sedan skolenhetsutredningen beslutades har vikten av en ändamålsenlig skolenhetsorganisation ytterligare accentuerats då elevkullarna minskar i ökande grad samtidigt som förvaltningens lokalhyror beräknas öka.

Grundskoleförvaltningen behöver, mot denna bakgrund, genomföra ett stort antal enhetsutredningar under det kommande året för att kunna fatta väl avvägda beslut angående anpassningar av organisationen. Förvaltningens utredningskapacitet kommer därför ha en hög arbetsbelastning.

En utvärdering av det slag som föreslås i motionen skulle även kunna utföras av externa konsulter. Erfarenheten visar dock att externa utredare inte kan arbeta helt fristående utan de kommer behöva stöd och resurser från befintlig personal för att fullgöra sitt uppdrag. Även en sådan lösning kan därmed medföra undanträngningseffekter beträffande andra angelägna utredningsuppdrag.

Bedömning ur ekologisk dimension

Att använda befintliga skollokaler på ett effektivt sätt ger inte bara ekonomiska fördelar utan bidrar också till en mer hållbar användning av stadens samlade resurser, vilket i sin tur sannolikt bidrar till en minskad klimatpåverkan.

Det är inte bara stadens lokalutnyttjande som påverkar stadens miljöavtryck. Att få sin skolgång i en närliggande skola ökar möjligheterna till hållbart resande. För eleverna som går i anpassad grundskola påverkas också behovet av skolskjuts beroende på närheten till sin skola.

Bedömning ur social dimension

En av skolenhetsutredningens utgångspunkter var att ha ett tydligt barn-, elev- och mångfaldsperspektiv. De grundläggande principerna tog sikte på att bidra till minskad segregation och ökad likvärdighet.

En viktig utgångspunkt var att sträva efter en organisation som tydligt främjar och stöder inkludering och målsättningen om att elever ska få sina behov tillgodosedda i eller nära sin hemskola. Större skolenheter underlättar för en flexibilitet och att kunna organisera undervisningen för alla elever inklusive elever i behov av särskilt stöd.

I skolenhetsutredningen föreslogs också att grundskoleenheter med anpassad grundskola skulle fördelas i samtliga utbildningsområden och inom samtliga årskurser. Renodlade enheter med anpassad grundskola skulle endast förekomma i begränsad omfattning.

En annan av de grundläggande principerna var att skolenheter skulle ha sammanhållna stadier och där skolval genomförs till förskoleklass och till årskurs sju. Principen tar sin utgångspunkt från tanken om sammanhållet lärande och att skapa kontinuitet i stödinsatser.

Bedömning av barnets bästa

Barnkonvention är sedan den 1 januari 2020 svensk lag. I barnkonventionen finns bland annat bestämmelser om att alla barn är lika mycket värda och ingen får diskrimineras (artikel 2), att barns bästa ska alltid beaktas i första hand vid beslut som rör barn (artikel 3), att barn har rätt att uttrycka sin mening och höras i alla frågor som rör barnet (artikel 12) samt att barn har rätt till utbildning och att skolan ska hjälpa barnet att utvecklas (artiklarna 28 och 29).

I grundskoleförvaltningen görs därför barnkonsekvensanalyser avseende effekterna för berörda elever vid varje föreslagen enhetsförändring.

Även under arbetet med skolenhetsutredningen gjordes en rad insatser för att belysa barnens perspektiv, bland annat inom ramen för nämndens strategiska dialog.

Dialogen syftade till att ta reda på och föra dialog om vad som behövs för att stödet i lärandet ska fungera väl och blir bättre. Deltagare var elever och vårdnadshavare till barn med omfattande och varaktiga stödbehov i skolan, medarbetare på skolor och elevhälsan samt politiker och tjänstepersoner. Dialogen resulterade i ett antal problembilder som visade på de för elever och vårdnadshavare viktigaste värdena för fungerande utbildning. Här lyftes bland annat områden som personalens kompetens, kontinuitet, brist på rätt stöd och resurser.

Samverkan

Information på förvaltningens samverkansgrupp (FSG) den 14 oktober 2025.

Bilagor

1. Motion från Emmyly Bönfors (C) och Hans Arby (C) om att utvärdera implementeringen av skolenhetsutredningen

Ärendet

Kommunstyrelsen har begärt grundskolenämndens yttrande över motion av Emmyly Bönfors (C) och Hans Arby (C) om att utvärdera implementeringen av skolenhetsutredningen. Besvarande nämnder är grundskolenämnden, stadsbyggnadsnämnden och stadsfastighetsnämnden.

Svar ska ha inkommit till stadsledningskontoret senast den 22 oktober 2025.

Beskrivning av ärendet

Grundskolenämnden beslutade 2020 om grundläggande principer för en hållbar skolorganisation. Implementeringen av principerna inleddes under 2021 och innebar bland annat förändrade skolenheter och bildande av skolområden. Styrkedjan och organiseringen förändrades genom att rektorer blev chefer för biträdande rektorer.

Flera bärande principer låg till grund för beslutet:

- Att en hållbar skolenhet behöver en viss volym för att möta både pedagogiska och organisatoriska krav, med miniminivåer för nya eller ombyggda skolor – men med utrymme för lokala variationer och geografisk hänsyn.
- Att samtliga skolenheter i huvudsak ska ha sammanhållna stadier (F–6 och 7–9 som huvudmodell), med undantag där F–9 är motiverat.
- Att antalet skolval för elever ska minimeras, för att underlätta för elever och vårdnadshavare.
- Att samtliga enhetsförändringar ska föregås av tidiga riskbedömningar och beslutas i nämnd.

Motionärerna beskriver, utöver ovanstående, också att det fanns en tydlig koppling till stadsutvecklingen och att det betonades att fortsatt framgång krävde en strategisk dialog mellan olika aktörer i staden, för att säkerställa att skolor byggs i takt med bostadsutveckling och befolkningsförändringar.

Sedan dess har en ny organisation för stadsutveckling implementerats i Göteborgs Stad. Dessutom har de demografiska förutsättningarna i Göteborg förändrats markant, både genom minskat elevunderlag i vissa delar av staden och ökad inflyttning i andra. Det förstärker behovet av att följa upp hur väl den nya skolenhetsorganisationen fungerar i praktiken – och hur planeringen av framtida skolor hållit jämna steg med befolkningsutvecklingen.

Motionärerna menar, att det efter fem år, är lämpligt att genomföra en samlad utvärdering av hur genomförandet har fungerat i praktiken och vilka effekter förändringarna haft – särskilt ur elevernas perspektiv. Utvärdering ska göras i samarbete med stadsfastighetsnämnden och stadsbyggnadsnämnden.

Förvaltningens bedömning

Att planera, dimensionera och organisera för en hållbar skolstruktur är ett mycket komplext uppdrag som kräver långsiktighet samtidigt som verksamheten relativt snabbt måste kunna anpassa sig efter förändringar i elevunderlag och andra yttre faktorer.

Efter grundskolenämndens beslut om grundläggande principer för en hållbar skolstruktur har förvaltningen inlett implementeringsarbetet men mycket kvarstår fortfarande att genomföra.

Grundskoleförvaltningen tog fram en första uppföljning av skolenhetsutredningen under 2023. I uppföljningen konstaterades att den reviderade skolenhetsorganisationen var på rätt väg. För många enheter hade den inte inneburit så stora förändringar men det konstaterades samtidigt att förändringar tar tid att genomföra och att arbetet behövde följas upp löpande. Under 2025 genomförs exempelvis en uppföljning av resursskolor.

Grundskoleförvaltningen bedömer att en övergripande utvärdering av skolenhetsutredningen som har fokus på uppnådda resultat eller effekter är allt för tidigt att genomföra. Arbetet med en förändrad skolstruktur är ett arbete på lång sikt och mycket kvarstår fortfarande att göra.

Grundskoleförvaltningen kan vidare konstatera att flera yttre faktorer förändrats eller kan komma att förändras sedan beslutet om skolenhetsutredningen fattades. Dessa faktorer påverkar förvaltningens förutsättningar att organisera sin verksamhet.

Det stora antalet skolreformer som nu regeringen nu presenterat innebär att skolornas inre organisatoriska förutsättningar förändras vilket på några års sikt kan påverka skolstruktur samt lärares- rektorers- och huvudmännens uppdrag. Förutsättningarna för de fristående skolorna kan också påverkas.

Det vikande antalet barn och elever gör att fler översyner och beslut behöver fattas kring en förändrad skolenhetsstruktur. Det framkommer i stadens samlade befolkningsprognoser men också i dokument som grundskoleförvaltningens lokalbehovsplan (dnr GSF-2025-02699).

I denna plan konstaterar förvaltningen bland annat att det minskade antalet elever under de kommande åren riskerar skapa ytterligare överkapacitet i flera områden. Förvaltningen bedömer att den största risken inom lokalområdet är att lokalkostnaderna ökar snabbare än befolkningsmängden. Det kräver ett systematiskt arbete för att hålla nere kostnaderna och samtidigt säkra kvalitet och kapacitet.

Det minskade antalet elever medför att allt fler skolor kommer få svårigheter att organisera sin verksamhet på ett hållbart sätt. Det handlar exempelvis om att kunna avsätta resurser för elever i behov av olika stödinsatser eller att erbjuda rimliga tjänstgöringsunderlag för lärare. Skolor med ett lågt elevantal är mer utsatta än större skolor vad gäller förändringar av detta slag.

Ett beslut om förändrad skolstruktur eller en enhetsförändring kräver ett omfattande utredningsarbete och många olika intressenter berörs. Med rådande elevutveckling behöver nu flera beslut av denna karaktär fattas.

Grundskoleförvaltningens grundläggande hållning är att uppföljningar och utvärderingar är viktiga för att verksamheten ska utvecklas på ett positivt sätt och leda till en ökad måluppfyllelse för barn och elever. Det är dock väsentligt att detta arbete ges rätt förutsättningar vilket bland annat innebär att de initierats vid en lämplig tidpunkt och att de kan bemannas på ett ändamålsenligt sätt. I nuläget kommer grundskoleförvaltningen behöva avsätta tillgängliga utredningsresurser för att genomföra utredningar om

planerade enhetsförändringar samt förbereda för införandet av de nationellt planerade skolreformerna.

Mot denna bakgrund bedömer grundskoleförvaltningen att en utvärdering av det slag som motionärerna föreslår kan bli svår att genomföra med tillräcklig hög kvalitet. Grundskoleförvaltningen föreslår därför att motionen avstyrks.

Grundskoleförvaltningen kommer dock fortsatt löpande följa upp olika delar av skolenhetsutredningen. Grundskoleförvaltningen är också positiv till att utveckla och stärka samverkan och arbetsformer med berörda förvaltningar i staden så att en ändamålsenlig skolstruktur gynnas.

Protokollsutdrag skickas till

stasldedningskontoret@stadshuset.goteborg.se (Ärendenummer SLK-2025-00633)

Maria Andersson

Helena Sjöberg

Förvaltningsdirektör

Avdelningschef

Protokollsutdrag

Sammanträdesdatum: 2025-11-18

§ 689 Ärendenummer SBF-2025-00724**Svar på motion av Emmyly Bönfors (C) och Hans Arby (C) om att utvärdera implementeringen av skolenhetsutredningen****Beslut**

I stadsbyggnadsnämnden

1. Motionen om att utvärdera implementeringen av skolenhetsutredningen tillstyrks
2. Tjänsteutlåtandet översänds till kommunfullmäktige som yttrande över motionen
3. Paragrafen justeras omedelbart

Skäl till beslut

Nämnden beslutar i enlighet med de skäl som anges i förvaltningens tjänsteutlåtande.

Handlingar

Förvaltningens tjänsteutlåtande daterat 2025-10-23, med bilaga.

Beslutsgång

Ordföranden föreslår att nämnden ska besluta att bifalla tjänsteutlåtandet och finner att nämnden beslutar i enlighet med ordförandens förslag.

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2025-10-23

SBN 2025-11-18

Diarienummer SBF-2025-00724

Handläggare

Alexander Danilovic

Telefon:

E-post:

fornamn.efternamn@stadsbyggnad.goteborg.se

Svar på motion om att utvärdera implementeringen av skolenhetsutredningen

Förslag till beslut

I stadsbyggnadsnämnden

1. Motionen om att utvärdera implementeringen av skolenhetsutredningen tillstyrks
2. Tjänsteutlåtandet översänds till kommunfullmäktige som yttrande över motionen
3. Paragrafen justeras omedelbart

Sammanfattning

Stadsbyggnadsnämnden har mottagit en motion av Emmyly Bönfors (C) och Hans Arby (C) om att utvärdera implementeringen av skolenhetsutredningen. År 2020 beslutade grundskolenämnden i Göteborgs Stad om en ny skolenhetsorganisation, baserat på den så kallade Skolenhetsutredningen. Syftet var att skapa bättre organisatoriska och pedagogiska förutsättningar i stadens grundskolor. Motionärerna anser att det nu, fem år efter beslutet, är lämpligt att genomföra en samlad utvärdering av hur genomförandet har fungerat i praktiken och vilka effekter förändringarna haft, särskilt ur elevernas perspektiv.

I samband med ny organisation för stadsutveckling förändrades ansvaret för lokalförsörjning. Stadsfastighetsnämnden och stadsbyggnadsnämnden samverkar gemensamt i stadens nya lokalförsörjningsprocess för att säkerställa att skolor byggs i takt med bostadsutveckling och befolkningsförändringar.

Stadsbyggnadsförvaltningen ser positivt på att utvärdera implementeringen av skolenhetsutredningen. Förvaltningen bedömer det även lämpligt att inkludera ytterligare områden vid en utvärdering av den nya skolstrukturen såsom påverkan på stadsutveckling, utveckling av nya lokaler, förvaltning av befintliga lokaler samt konsekvenser vid bristande samplanering.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension. Om en uvärdering genomförs bedöms förvaltningen behöva bistå med personella resurser.

Bedömning ur ekologisk dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bilagor

Motion av Emmyly Bönfors (C) och Hans Arby (C) om att utvärdera implementeringen av skolenhetsutredningen

Ärendet

Stadsbyggnadsnämnden har fått motion av Emmyly Bönfors (C) och Hans Arby (C) om att utvärdera implementeringen av skolenhetsutredningen för yttrande. Sista svarsdag var 2025-09-25. Stadsbyggnadsnämnden har beviljats förlängd svarstid till 2025-11-19 med omedelbar justering av ärendet.

Beskrivning av ärendet

Stadsbyggnadsnämnden har mottagit en motion av Emmyly Bönfors (C) och Hans Arby (C) om att utvärdera implementeringen av skolenhetsutredningen. År 2020 beslutade grundskolenämnden i Göteborgs Stad om en ny skolenhetsorganisation, baserat på den så kallade Skolenhetsutredningen. Syftet var att skapa bättre organisatoriska och pedagogiska förutsättningar i stadens grundskolor. Motionärerna anser att det nu, fem år efter beslutet, är lämpligt att genomföra en samlad utvärdering av hur genomförandet har fungerat i praktiken och vilka effekter förändringarna haft, särskilt ur elevernas perspektiv.

I motionen beskrivs att flera bärande principer låg till grund för beslutet om ny skolenhetsorganisation:

- Att en hållbar skolenhet behöver en viss volym för att möta både pedagogiska och organisatoriska krav, med miniminivåer för nya eller ombyggda skolor – men med utrymme för lokala variationer och geografisk hänsyn.
- Att samtliga skolenheter i huvudsak ska ha sammanhållna stadier (F–6 och 7–9 som huvudmodell), med undantag där F–9 är motiverat.
- Att antalet skolval för elever ska minimeras, för att underlätta för elever och vårdnadshavare.
- Att samtliga enhetsförändringar ska föregås av tidiga riskbedömningar och beslutas i nämnd.

Motionärerna beskriver en koppling till stadsutvecklingen där tänkbara skoltomter identifierats av dåvarande lokalsekretariatet och stadsdelarna men ännu inte blivit startade i detaljplanering. Det betonades att fortsatt framgång krävde en strategisk dialog mellan olika aktörer i staden, för att säkerställa att skolor byggs i takt med bostadsutveckling och befolkningsförändringar. Sedan dess har även en ny organisation för stadsutveckling implementerats i Göteborgs Stad ihop med att de demografiska förutsättningarna i Göteborg förändrats markant.

Ny styrmiljö för lokalförsörjning

Efter ny organisation för stadsutveckling trädde i kraft 2023 har stadens arbete med lokalförsörjning utvecklats. Verksamheterna spelar årligen in sina lokalbehov genom nämndernas lokalbehovsplaner. Under våren genomförs dialoger som stadsfastighetsförvaltningen ordnar och där stadsbyggnadsförvaltningen deltar för att få inblick i verksamheternas behov samt bistå med demografiska prognoser kopplat till planerad stadsutveckling. När stadsfastighetsförvaltningen identifierat ett nybyggnadsbehov som kräver planstöd samverkar sedan stadsbyggnads-, exploaterings- samt stadsfastighetsförvaltningen genom geografisk områdesplanering. Därefter föreslås lämplig lokalisering och områdesgrupperna initierar utvecklingsidén till detaljplaneskedet och stadens Plan- och exploateringsprocess.

Stadsfastighetsnämnden fattar beslut om investering vilket är väsentlig för att detaljplanearbetet ska fortsätta. Detaljplaner kan också planeras och antas men där byggnationen av skolenhet dröjer tills dess att behovet uppstår.

Stadsbyggnadsförvaltningens bedömning

Stadsbyggnadsförvaltningen ser positivt på att utvärdera implementeringen av skolenhetsutredningen. Förvaltningen bedömer det även lämpligt att inkludera ytterligare områden vid en utvärdering av den nya skolstrukturen. Den samlade utvärdering av genomförandet och vilka effekter förändringarna haft bör kompletteras med påverkan på stadsutveckling, utveckling av nya lokaler, förvaltning av befintliga lokaler samt konsekvenser vid bristande samplanering.

Förvaltningen bedömer att det även fortsatt är av stor vikt att utrymmet för lokala variationer och geografisk hänsyn kvarstår, då det inom vissa delar av staden är svårt att möta volymmässiga miniminivåer för nya eller ombyggda skolor. I planeringen för nya skolenheter i centrala staden förhåller sig förvaltningen till beslutade nyckeltal för friyta, med för stora enheter är dessa svåra att uppfylla. Förvaltningen ser återkommande att det uppkommer en lösning mellan enhetens storlek, tillgänglig yta alternativt behov av avsteg från nyckeltal vid planering av skolenheter i stadens centrala delar.

Henrik Kant

Jenny Adler

Stadsbyggnadsdirektör

Avdelningschef Strategi och taktik

Utdrag ur Protokoll

Sammanträdesdatum: 2025-11-26

§ 179 Ärendenummer SFF-2025-00617

Yttrande över motion av Emmyly Bönfors (C) och Hans Arby (C) om att utvärdera implementeringen av skolenhetsutredningen

Beslut

1. Stadsfastighetsnämnden tillstyrker motionen.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Tidigare behandling

Bordlagt SFN 2025-10-30 § 161

Handlingar

1. Stadsfastighetsförvaltningens tjänsteutlåtande
2. Motion av Emmyly Bönfors (C) och Hans Arby (C)
3. Yttrande M, L, KD och D, protokollsbilaga 1
4. Yrkande C, protokollsbilaga 2
5. Yttrande S, V och MP, protokollsbilaga 3

Yrkanden

Daniel Augustsson (C) och Mattias Tykesson (M) yrkar på att tillstyrka motionen.

Camilla Widman (S) yrkar på att avstyrka motionen.

Propositionsordning

Ordförande ställer proposition på yrkande om att avstyrka motionen mot yrkande om att tillstyrka motionen och finner att nämnden beslutar att avstyrka motionen. Omröstning begärs.

Omröstning

Godkänd voteringsproposition: "Ja för att avstyrka motionen och nej för att tillstyrka motionen".

Vid upprop röstar Camilla Widman (S), Jöran Fagerlund (V), Pontus Norman (S), Thomas Larsson (MP) och Maud Ekman (V) ja, medan Mattias Tykesson (M), Thomas Pettersson (M), Patrik Krantz (L), Erjola Pere Poci (M), Sören Runsteen (KD) och Daniel Augustsson (C) röstar nej.

Med fem ja-röster mot sex nej-röster beslutar nämnden att tillstyrka motionen.

Utdrag ur Protokoll

Sammanträdesdatum: 2025-11-26

Protokollsutdrag skickas till

Kommunstyrelsen

Yrkande

Centerpartiet

2025-11-26

Yrkande gällande skolenhetsutredningen

Vi står inför betydande demografiska förändringar där flera skolor riskerar minskade elevunderlag och i vissa fall nedläggning. En utvärdering av implementeringen av skolenhetsutredningen ligger därför väl i tiden och är nödvändig för att säkerställa långsiktigt hållbara beslut.

Stadsfastighetsförvaltningen beskriver i sitt utlåtande att implementeringen av skolenhetsutredningen har haft betydande påverkan på såväl lokalplanering, pågående projekt, ekonomiska ramar och stadsutveckling. Förvaltningen konstaterar även att det finns värdefulla lärdomar att dra genom en uppföljning av genomförandet.

Vi delar den bedömningen.

Motionens intention är inte att Stadsfastighetsförvaltningen ska genomföra utvärderingen, utan endast att den ska göras. Utifrån vårt uppdrag och ansvar för långsiktig och effektiv lokal- och fastighetsplanering är det rimligt att vår nämnd stödjer detta.

Sammantaget ligger motionen i linje med god ekonomisk hushållning och god verksamhetsstyrning, särskilt i ett läge där fler skolor kan komma att beröras av neddragningar eller omställning.

Vi föreslår därför att motionen tillstyrks.

Yttrande

Moderaterna, Liberalerna, Kristdemokraterna,
Demokraterna

2025-11-24

Ärende 13

**Yttrande angående Motion av Emmyly
Bönfors (C) och Hans Arby (C) om att
utvärdera implementeringen av
skolenhetsutredningen**

Yttrandet

Vi delar motionärernas analys om behovet av att utvärdera implementeringen av skolenhetsutredningen. Detta är en fråga som Moderaterna, Demokraterna, Liberalerna och Kristdemokraterna återkommande har lyft i verksamhetsnämnderna, senast genom yrkanden i samband med behandlingen av Lokalbehovsplanen. En sådan utvärdering kommer dessutom att framgå som ett uppdrag i vårt gemensamma budgetförslag för Göteborgs Stad 2026.

Mot denna bakgrund väljer vi att bifalla motionen.

Yttrande
2025-11-26

Socialdemokraterna, Vänsterpartiet, Miljöpartiet

Ärende nr 13

Yttrande angående – Yrkande från C angående skolenhetsutredningen

Centerpartiets motion lyfter angelägna frågor om lokalplanering mot bakgrund av den demografiska krisen som får stor påverkan på stadens välfärdslokaler och skolor i synnerhet. Skolenhetsutredningen är en del av ett betydligt större frågeområde som behöver ses över. Utredningen, som tillkom under förra mandatperioden, är inte anpassad för den demografiska situation vi nu befinner oss i. De grundläggande principerna för långsiktigt hållbara skollokaler finns inte till för att lösa dagens problem, utan tar i första hand sikte på hur framtida nybyggnationer av skolor ska se ut för att vara effektiva.

Det rödgröna styret kommer att lyfta den bredare frågan om skollokalsituationen kopplat till den demografiska krisen i kommunstyrelsen och ser fram emot en bred politisk dialog för hur vi ska kunna erbjuda alla barn i Göteborg bästa möjliga undervisning. Med anledning av detta avslår vi yrkandet i nämnden.

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2025-10-11

Diarienummer SFF-2025-00617

Handläggare

Semir Robovic

Telefon: 031-365 505 40

E-post: semir.robovic@stadsfast.goteborg.se

Yttrande över motion av Emmyly Bönfors (C) och Hans Arby (C) om att utvärdera implementeringen av skolenhetsutredningen

Förslag till beslut

I stadsfastighetsnämnden

1. Stadsfastighetsnämnden avstyrker motionen.
2. Stadsfastighetsnämnden översänder förvaltningens tjänsteutlåtande som eget yttrande till kommunfullmäktige.
3. Paragrafen justeras omedelbart.

Sammanfattning

I en motion framförd av Emmyly Bönfors (C) och Hans Arby (C) efterfrågades utvärdering av den skolenhetsutredning som beslutades av Grundskolenämnden år 2020. Stadsfastighetsförvaltningen bedömer att frågan om en sådan utvärdering ligger inom Grundskolenämndens ansvar, då det är deras beslut och verksamhetsuppdrag som ska följas upp. Förvaltningen ser dock ett värde i att resultaten av en eventuell utvärdering tillgängliggörs, eftersom de kan ge lärdomar även ur lokal- och stadsutvecklingsperspektiv.

Skolenhetsutredningens implementering har en direkt påverkan på lokaler som berörs ur följande perspektiv.

- Stadsutvecklingsperspektiv
- Utveckling av nya lokaler
- Förvaltning av befintliga lokaler

Bedömning ur ekonomisk dimension

Utredningen bedöms kunna genomföras inom befintlig budgetram, men medför att annat planerat utvecklingsarbete behöver prioriteras ned eller skjutas fram i tid.

Bedömning ur ekologisk och social dimension

Ärendet bedöms inte ha någon påverkan på frågan utifrån dessa dimensioner.

Samverkan

Information ges personalorganisationerna enligt Samverkan Göteborg (FSG 2025-10-27).

Bilagor

1. Stadsledningskontorets remissutskick 2025-05-20

Ärendet

Ärendet gäller en begäran om yttrande över motionen från Emmyly Bönfors (C) och Hans Arby (C) om implementeringen av Skolenhetsutredningens principer, som innebär att skolorna ska organiseras i större enheter och att en annan stadieindelning ska tillämpas.

Beskrivning av ärendet

Grundskolenämndens implementering av skolenhetsutrednings principer avseende större organisationsenheter och annan stadieindelning har haft påverkan på fastigheter och lokaler. Nedan följer en översikt över områden och frågeställningar som förvaltningen bedömer lämpliga att inkludera vid en utvärdering av den nya skolstrukturen.

Stadsutveckling

I samband med pågående stadsutveckling finns en stor påverkan. När skolenheterna organiseras på ett annat sätt än tidigare med större enheter så uppstår behov av stora markarealer som kan vara svåra att tillgodose, främst i redan pågående stadsutveckling. Detta gäller i den befintliga innerstaden, men även i planerad framtida innerstad, dels då den önskade gatustrukturen med ”rutnät” ofta inte tillåter tillräckligt stora tomter, men även då det påverkar exploateringsekonomi.

Utveckling av nya lokaler

Ett nytt sätt att organisera skolenheterna innebär att lokaler behöver anpassas efter den nya inriktningen. Det har fått stor påverkan i då redan pågående projekt och även efterföljande. Krav på verksamhetsrelaterade förändringar som härrör ifrån skolenhetsutredningen har i många fall kommit in sent vilket har fått påverkan på både ekonomi och genomförande. De har ibland kommit in i pågående projekt men även i nyligen avslutade projekt under garantiförvaltning.

Förvaltning av befintliga lokaler

Underhålls- och reinvesteringarprojekt behöver samplaneras med hyresgästerna behov av verksamhetsanpassning. För att säkerställa ett resurseffektivt genomförande krävs en tidig och väl fungerande samordning med verksamheten. Förändringar av skolstrukturen får naturligt en stor påverkan på sådan samplaneringen. Sena förändringar i förutsättningarna medför stor risk för ökade kostnader när förändringar behöver genomföras sent i processen. Utredningar och underhållsåtgärder som senare visat sig obehövliga eller behövt göras om. Konsekvensen blir högre bokförda värden och ökade hyreskostnader för hyresgästen.

Konsekvenser vid bristande samplanering

Förändring av skolenhetsstrukturen får naturligt en påverkan på all planering och genomförande av stadsutveckling, utveckling av nya lokaler och underhåll av befintliga lokaler. Ändras förutsättningarna i grunden så får det en stor påverkan.

- **Kostnader:** Underhåll och reinvesteringar utförs i lokaler som senare rivs eller byggs om, vilket leder till höga bokförda värden som i sin tur leder till höga utrangeringskostnader eller ökade hyreskostnader för hyresgästen.
- **Planeringsosäkerhet:** Underhåll planeras och beställs två till tre år innan det ska genomföras. Avsaknad av beslut om skolors framtid i samband med att en ny strategi implementeras försvårar planeringen och riskerar ineffektiva prioriteringar.
- **Förstudier:** Omfattande förstudier inför reinvesteringar och kapacitetsförändringar kan behöva revideras vid förändrad skolstruktur, vilket leder till merkostnader och tidsförluster.
- **Eftersatt underhåll:** Fördröjda beslut om skolornas framtid innebär att åtgärder skjuts upp, vilket kan riskera att förvaltningen inte kan upprätthålla ändamålsenliga lokaler.

Utvärdering

En utvärdering skulle kunna beröra ovanstående områden, men förvaltningen bedömer att det i första hand är Grundscolenämnden som behöver utvärdera om de positiva effekter som eftersträvades av riktningsförändringen har uppnåtts. Förvaltningen kan, vid behov och på uppdrag av Grundscolenämnden, bidra med underlag kopplat till lokal- och stadsutvecklingsperspektivet.

Förvaltningens bedömning

Stadsfastighetsförvaltningen bedömer att det kan finnas lärdomar att dra genom en utvärdering, men att ansvaret för sådan uppföljning ligger hos Grundscolenämnden som beslutat om och implementerat den nya skolstrukturen. Förvaltningen kan, vid behov, bistå med underlag i de delar som berör lokal- och stadsutvecklingsperspektivet.

Lars Mauritzson

Martin Blixt

Avdelningschef

Förvaltningsdirektör